

Informatie COVID-19 Update 27 maart 2020

voor echocentra en echoscopisten

In **geel** de wijzigingen t.o.v. de versie van 25 maart 2020.

Gezien het aantal besmettingen met het coronavirus in Nederland nog niet is gestabiliseerd, dringen wij nogmaals aan op het naleven van de maatregelen die de overheid en de experts van het RIVM treffen. Om deze reden zijn op 23 maart 2020 ook de maatregelen voor medewerkers in de zorg omtrent strikte infectiepreventie en – controle verder aangescherpt. Deze worden regelmatig heroverwogen en zo nodig aangepast op basis van de meest actuele inzichten en adviezen vanuit het RIVM.

De BEN heeft zelf geen virologische expertise, maar verwijst bij deze naar een aantal handige links waar informatie dagelijks wordt bijgehouden en waar ook adviezen gericht aan zorgverleners worden gegeven, aangepast aan de allernieuwste inzichten.

Het dringende advies blijft om sociale contacten te beperken en dus ook tussen cliënten, zwangeren en echoscopisten. Daarnaast ligt de focus op het bieden van medisch noodzakelijke zorg om verdere verspreiding van het coronavirus onder cliënten, zwangeren en de zorgverleners die voor hen moeten zorgen te voorkomen en de beschikbaarheid van zorgprofessionals en beschermingsmiddelen maximaal te garanderen waar en wanneer dat nodig is.

Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat een infectie met het coronavirus bij zwangere vrouwen anders verloopt dan bij de niet-zwangere populatie. Op basis van de huidige gegevens lijken de gevolgen van een infectie met het coronavirus (COVID-19) in de zwangerschap niet anders te zijn dan in het geval van andere infectieziekten die koorts veroorzaken.

In de context van echoscopie bij de gynaecologische patiënte, verwijzen wij naar de aanbevelingen van de NVOG:

<https://www.nvog.nl/actueel/benigne-gynaecologische-zorg-in-tijden-van-covid-19/>.

Voor u als echocentrum/echoscopist gelden de volgende **adviezen**:

- **Beperk de contacttijd zoveel mogelijk.** Verdere uitleg kan, indien wenselijk, bij voorkeur telefonisch worden verstrekt.
- Beperk u tot het verrichten van **alleen medische echo-onderzoeken die binnen welbepaalde tijd verricht moeten worden.** De behandelend verloskundige of gynaecoloog zal dit op basis van de situatie van desbetreffende zwangere of

patiënte bepalen. Bied dus **geen pretecho's** aan, ter beperking van de verdere verspreiding van het coronavirus onder uw cliënten, patiënten, uzelf en eventuele collega's werkzaam in de zorg.

- **Was uw handen bij aanvang van het echospreekuur en na ieder onderzoek** gedurende tenminste 20 seconden.
- **Vermijd contact met uw ogen, neus en mond** en indien dit onvermijdelijk is, was dan zowel ervoor als erna de handen.
- **Houd waar mogelijk 1,5 meter afstand tot anderen.** Voorkom dus lijfelijk contact met collega's en overleg zoveel mogelijk telefonisch.
- **Laat geen cliënten met klachten** (i.e. neusverkoudheid, hoesten, keelpijn, griepig gevoel of koorts) **voor onderzoek komen** en laat hen eerst contact opnemen met hun behandelend verloskundige, huisarts of gynaecoloog. Voor adviezen m.b.t. de gevolgen voor het uitvoeren van het SEO binnen de afgesproken zwangerschapsduur, verwijzen wij naar: <https://www.pns.nl/down-edwards-patau-en-seo/professionals/COVID-19>.
- Om het risico op verdere verspreiding van COVID-19 onder zwangeren, patiënten, hun gezinnen en de zorgverleners die voor hen moeten zorgen te beperken, adviseren wij ten stelligste bij alle echo-onderzoeken en dus ook bij een reguliere SEO **cliënte alleen op het spreekuur te laten komen**. Dus zonder partner, kinderen of anderen. In overleg met de echoscopist kan cliënte eventueel gedurende een fragmentje van het onderzoek Facetime/Skype gebruiken als contactmogelijkheid met haar partner; of de echoscopist kan indien mogelijk een filmfragmentje meegeven. Wij raden het af om het gehele onderzoek te laten filmen in verband met de AVG-wetgeving.
- Met betrekking tot de uitvoering van het **SEO**, heeft het RIVM-CvB op 19 maart 2020 in overleg met ons, de NVOG en de Regionale Centra een landelijk beleid vastgesteld. **Op 27 maart 2020 is dit beleid aangepast op basis van de meest recente ontwikkelingen.** De BEN blijft hierover in nauw contact met de betrokken partijen om de maatregelen op basis van voortschrijdend inzicht bij te stellen waar nodig. De meest actuele informatie vindt u hier: <https://www.pns.nl/down-edwards-patau-en-seo/professionals/COVID-19>.
- Neem contact op met uw regionale centrum als u **vragen** heeft of **(capaciteits-)problemen** voorziet in de uitvoering van **prenatale screening**. Hier vindt u een overzicht van de 8 regionale centra: <https://www.pns.nl/down-edwards-patau-en-seo/professionals/contact>
- **Reinig het echoapparaat en de echoprobe na ieder onderzoek** met een daartoe geschikte reinigingsvloeistof:

<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>

- **Reinig alle contactoppervlakten van de spreekkamer** (zoals klinken, bureau enz.) met een daartoe geschikt reinigingsmiddel:
<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>

<https://www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2020/03/02/desinfectiemiddelen-tegen-het-coronavirus-covid-19>

- In de **wachtkamer**:
  - houd **minstens 1,5 meter afstand tot elkaar**
  - verwijder speelgoed, tijdschriften, boeken en overige zaken die door verschillende personen aangeraakt kunnen worden**
  - bied geen water, koffie, thee enz. aan**
- Om contacten zowel qua duur als qua aantallen met zorgverleners zoveel mogelijk te beperken, raden wij aan **geen stagiaires** te begeleiden.
- Als een zwangere/patiënte nog klachten (i.e. neusverkoudheid, hoesten, keelpijn, griepig gevoel of koorts) heeft, maar toch een door de behandelaar vastgestelde medische indicatie heeft voor een echo-onderzoek binnen de gestelde tijd, dan zijn er verschillende mogelijkheden:
  - Het is aanbevolen om de zwangere/patiënte aan het einde van het spreekuur in te plannen en na afloop van het onderzoek het echoapparaat, de echoprobe en alle contactoppervlakten te reinigen:
<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>.
  - Het verrichten van een SARS-CoV-2 test: dit is afhankelijk van de beschikbaarheid en regionale afspraken. Overleg dit met uw leidinggevende in het ziekenhuis of met het acute zorgnetwerk in de regio (ROAZ: <https://www.inaz.nl/>) indien u werkzaam bent buiten het ziekenhuis.
  - Het verrichten van het echo-onderzoek met persoonsbeschermende middelen (PBM):
    - o Uitgangspunten voor PBM **buiten het ziekenhuis**:
<https://lci.rivm.nl/covid-19/PBMbuitenziekenhuis>
    - o Zorgmedewerkers **binnen het ziekenhuis**:
<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/informatie-voor-professionals/binnen-ziekenhuis> en vraag uw leidinggevende naar uw lokale ziekenhuisbeleid.
    - o Deze middelen zijn beschikbaar via het acute zorgnetwerk in de regio (ROAZ) die verantwoordelijk zijn voor de distributie van PBM in Nederland. Neem contact op met het zorgnetwerk van uw regio (11 acute zorgnetwerken: <https://www.inaz.nl/>), geef aan dat het zorg betreft die niet uitgesteld kan worden en vraag PBM aan. Deze

- kunnen, indien beschikbaar, opgehaald worden in de regio. Indien het niet lukt om aan deze PBM te komen: overleg dan met de behandelaar die de indicatiestelling voor de echo heeft gedaan.
- o Aan welke eisen moeten de PBM voldoen & hoe gebruik ik maskers correct? Voor echoscopisten gelden dezelfde richtlijnen als in de verpleeghuiszorg, huisartsenzorg, thuiszorg en gehandicaptenzorg. Dat wil zeggen dat bij een zwangere of patiënte met klachten of een bewezen besmetting met het coronavirus het gebruik van mondneusmasker, bril, schort en wegwerphandschoenen wordt geadviseerd. Zie: <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#algemene-preventieve-maatregelen>

- Het is niet nodig voor echoscopisten om extra beschermingsmiddelen zoals mondkapje, jas of handschoenen te dragen bij klachtenvrije zwangeren of patiënten, ook al is de afstand minder dan 1,5 meter gedurende het onderzoek. Blijf wel de algemene hygiënemaatregelen zorgvuldig opvolgen. Indien u werkzaam bent in een ziekenhuis, gelden de lokale protocollen die van toepassing zijn gezien de specifieke patiëntenpopulatie.

Uiteraard gelden naast deze maatregelen de algemene adviezen van het RIVM <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19>

Veel gestelde vragen

• Heeft u als echoscopist zelf last van neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts?

- Raadpleeg deze link voor zorgmedewerkers **buiten het ziekenhuis** om na te gaan of u wel of niet kunt gaan werken: <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/informatie-voor-professionals/buiten-ziekenhuis>
- Raadpleeg deze link voor zorgmedewerkers **binnen het ziekenhuis** & overleg met uw leidinggevende om na te gaan of u wel of niet kunt gaan werken: <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/informatie-voor-professionals/binnen-ziekenhuis>
- Indien u wel mag werken volgens bovenstaande informatie, dient u zich ter bescherming van de zwangere of patiënte, te houden aan de LCI-richtlijnen:
  - o **buiten het ziekenhuis:** <https://lci.rivm.nl/covid-19/PBMBuitenziekenhuis>
  - o **binnen het ziekenhuis:** <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/informatie-voor-professio>

nals/binnen-ziekenhuis & vraag uw leidinggevende naar uw lokale ziekenhuisbeleid.

- **Wilt u meehelpen aan oplossingen voor onderbezetting van echoscopisten?**

Probeer hiervoor regionale samenwerkingsafspraken te maken met overige echocentra, verloskundige praktijken en ziekenhuizen; informeer welke bevoegde en bekwame echoscopisten nu (bijv. door het opschorten van pretecho's) meer beschikbaar zijn voor medische echo's etc.

Echoscopisten die zich graag willen inzetten op plaatsen waar nu handen tekort komen, kunnen dit naar de BEN mailen onder **vermelding van 1)** naam, **2)** contactgegevens, **3)** bekwaam- en bevoegdheden binnen de echoscopie, en **4)** een indicatie van de regio waarin je kan bijspringen.

Omgekeerd nodigen we echocentra en ziekenhuizen uit om ons te mailen als zij extra hulp kunnen gebruiken.

- **Waar vind ik informatie gericht aan zwangeren en patiënten met betrekking tot de tijdelijke maatregelen binnen de verloskundige en/of gynaecologische echoscopie & COVID-19?**

<https://www.echoscopisten.nl/nl/voor-clienten-en-patienten/corona-virus-informatie-voor-zwangeren-en-patienten>

- **Waar vind ik informatie gericht aan medewerkers in de zorg?**

<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden#profs>

- **Waar vind ik informatie over reiniging, desinfectie en sterilisatie in de gezondheidszorg?**

Handhygiëne en reiniging, desinfectie (ook techniek en materiaal!) conform de richtlijn (RIVM):

<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>

- **Waar vind ik informatie over desinfectiemiddelen tegen het coronavirus?**

<https://www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2020/03/02/desinfectiemiddelen-tegen-het-coronavirus-covid-19>

- **Waar vind ik informatie over economische maatregelen met betrekking tot het coronavirus?**

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-voor-werkgevers>.
- <https://www.kvk.nl/coronaloket/>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/kamerstukken/2020/03/12/kamerbrief-over-economische-maatregelen-met-betrekking-tot-het-coronavirus>
- **Waar vind ik informatie m.b.t. werkgeverszaken en/of informatie over o.a. financiële regelingen voor praktijkhouders en zzp'ers:**
  - Vragen over financiële regelingen vanuit de Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/financiële-regelingen>
  - <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-voor-werkgevers>.
  - <https://www.kvk.nl/coronaloket/>
  - Effecten van COVID-19 op uw dagelijkse praktijkvoering opgesteld door VVAA: <https://www.vvaa.nl/landingspagina/covid-19#home>
- **Ik ben zelf zwanger, waar vind ik adviezen voor zwangere werknemers in de gezondheidszorg m.b.t. het coronavirus?**

Raadpleeg de uitgangspunten die door RIVM, NVOG, KNOV en NVK zijn ontwikkeld. Hierin staan adviezen voor werknemers werkzaam binnen en buiten het ziekenhuis:

<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/informatie-voor-professionals/binnen-zikenhuis>

Hieronder een greep uit de **informatie van het RIVM en de WHO** die met name voor echoscopisten van toepassing (kunnen) zijn. RIVM is specifiek voor de Nederlandse situatie, de WHO heeft een mondiale scope.

RIVM:

- Dagelijkse update over het coronavirus: <https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus>
- Veel gestelde vragen: <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden#Vragen%20over%20voorkomen%20besmetting>
- COVID-19 informatie voor professionals, incl. gezamenlijk advies VZ en RIVM inzet zorgprofessionals ziekenhuizen tijdens uitbraak van nieuwe coronavirus (COVID-19) <https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/informatie-voor-professionals>

- COVID-19 richtlijn voor professionals: <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19>
- Ik maak me zorgen over mijn gezondheid, wanneer moet je vanwege het coronavirus thuis blijven?
<https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden#nederland>

WHO (in het Engels):

- Dagelijkse update met informatie omtrent coronavirus (COVID-19):
<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
- Infectiepreventie & -controle:
<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/infection-prevention-and-control>